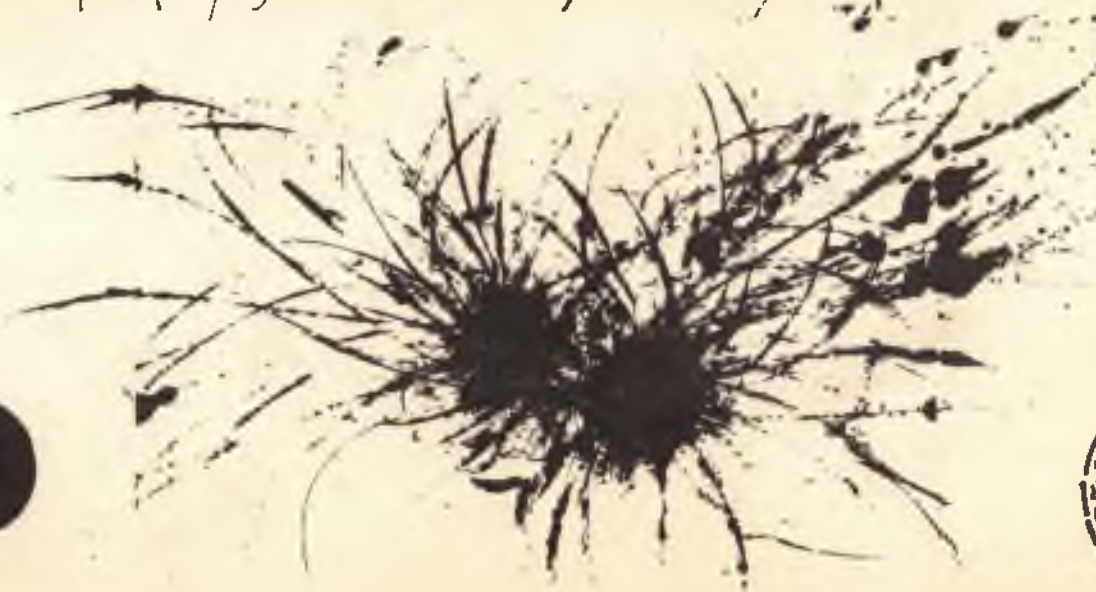

ARCH A5

občasník pro pochyby, literaturu a nedefinitivní akty

2

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ JSOU
ZDE I TACÍ KTERÍ AČKOLI SI PŘEDEVŠÍM
JAKO BY MYSLELI 123456789 TAK MYSLÍ
987654321 A VŮBEC JIM TO NEVADÍ ŽE 1234
56789 SE NESHODUJE S 987654321 PROTO
PÍŠÍ NAPROSTO AUTOMATICKY 123456789
MÍSTO 987654321 KDYŽ JIM DOPORUČÍ ABY
NAPSALI 987654321 TEDY ÚPLNĚ OBRÁCENĚ
EXISTUJÍ ALE I JEDNOTLIVCI VE SMYSLU 4352
71869 JAKO HORŠÍ PŘÍPAD PŘÍPADNĚ 1235467
89 JAKO PŘÍPAD SNAD CELKEM MALICHERNÝ I KDYŽ 12345
6789 COŽ JE PRO NÁS ROZHODUJÍCÍ A 123546789 CO UKÁZKU
MALICHERNOSTI BY NĚKDO PŘI LETMÉM POHLEDU MOHL
POKLÁDAT ZA NAPROSTO ROVNOCENNÉ SEŘAZENÍ 123465789
NEBO DOKONCE I 123645789 TOTO OVŠEM PŘI DŮKLADNÉM
ROZBORU VYPLYNE NA POVRCH JAKO ÚPLNÝ NESMYSL ÚMĚRNÝ
493526178 KTERÝ JE JASNÝ NESMYSL UŽ NA PRVNÍ POHLED
NA ROZDÍL OD 123465789 POVRCHOVĚ MASKOVANÉHO ZDE
ČÍSLICEMI 1234 ZEPŘEDU A 789 ZE ZADU NAPROTI TOMU
493526178 NENÍ KRYTO (TEŽ 275381496 ČI 632719584)
NIČÍM TEDY HLED DOSPĚJEME K NEGATIVNÍMU ZÁVĚRU JE NUTNÉ SE
DÁLE ZMÍNIT O 12345789 KTERÉ AŽ NA 6 NEMÁ ZÁVADU ALE KVŮLI
SOUVISLOSTI JE ZCELA BEZCENNÉ STEJNĚ LZE HOVDŘIT O 12346789
12356789 PODOBNĚ O 23456789 NEMAJÍCÍM ZAČÁTEK A O 12345678
NEMAJÍCÍM ZÁVĚR 2345678 NEMÁ OBDOJI 123456789123456789123456789
NEBERE KONCE 111 222 333 444 555 666 777 888 999 SE OPAKUJI A
TO NEBYLY VYJMENOVÁNY VŠECHNY PŘÍPADY Z KTERÝCH STOJÍ
ZA ZMINKU SNAD JEN UŽ 1234567589 VYZNAČUJÍCÍ SE TÍM ŽE MÁ
D ČÍSLICI VÍC PRO VĚTŠÍ NESROZUMITELNOST TEXTU JE TŘEBA
DODAT YBR OX GOLA RŠT ZYXWVUTSRQPONMLKJIHGFEDCBA

Detektivka

Dr. Steiner se neodvážil pohlédnout dr. Baguleyovi do očí. Dr. Etherage mu v roli klidného, autoritativního představeného vždycky připadal trošičku směšný a podezřívá dr. Baguleye, že jemu také. Hlouček postával a nikdo nic neříkal. Dr. Steiner si všiml vrchní sestry Amroze. Byla sice pobledlá, ale nevypadala nijak pohnutě. Dr. Baguley vytáhl cigaretu, zadíval se na cigaretu, jako kdyby ho překvapilo, jak se mu ocitla v ruce, a pak ji strčil zpátky do kapsy. Zdálo se, že dr. Ingramová bezhlasně pláče. Dr. Steiner měl jednu chvíli pocit, že ji slyší bublat. "A tady jste pane řediteli", prohlásila svým zpěvným hlasem. Dr. Steiner napadlo, že slečna Ketlová je jediný zaměstnanec kliniky, který dr. Etherage bůh ví proč oslovuje tímto směšným titulem. Culli říkal, že jste tady dole. Doufám že neruším, "ale to mě opravdu rozčílilo." Za nedlouho se ozvaly kroky a objevil se přednosta v doprovodu psycholožky Frederiky Saxonové. Nedotkl se jí, ale sklonil hlavu k obličeji slečny Bolamové, jako kdyby se jí chystal políbit. Ostřížím zrakům dr. Steinera neušlo, že slečna Saxonová po dr. Baguleyovi střelila pohledem, ale vzápětí ten instinktivní pokus o navázání kontaktu vzala zpátky. Najednou zaslechli něčí kroky a zpoza regálu vyšla vedoucí psychoterapeuticko - sociální pracovnice slečna Ruth Ketlová a zamžourala na ně svými krátkozrakými očima. Slečna Saxonová učinila bezděčný pohyb a dr. Steiner na okamžik nevěřil vlastním očím, protože se mu zdálo, že psycholožka se chce pokřížovat. Kdo jí to udělal ? Starý Tippet ? To je přece jeho soška. To ano, ale Tippet tu není. Leží u sv. Lukáše s pneumonií. Pane bože ! Kdo to tedy mohl být ? Tentokrát přistoupila těsně k dr. Baguleyovi a neodtáhla se. Dr. Etherage se namáhavě postavil na nohy. Máte samozřejmě pravdu, JE MRTVA!

tomáš koudela

HNĚDOSYSLI

Bouch a šust
a hnědosysli
už jsou v pytli.
Obmotanec uzlovitý
zabouch nos.
Už je chytli!
Jeden z nich má černochvost,
obmotanoi v tanci.
Kamě prosí o milost.
Už je nesou!

Všemi smysli:
Teď už nejsou.
Zůstali jen
hnědosysli.

Jan Švec

f

Tomáš Koudela

ptákněsíce
podzemíně
vyprahlý polostín
jenž se soudí
řeč
dána na pospas

mnou vdechovat
přátelskou mlu nesnesitelná
vzrouvání špíny
bod moře
probouzení ohně

závratného viditelností
vodopád ducha
žena trhlina
nahota sevření
divočství mnišství

větru
hrob radosti
podstavcem pravdy
dokonáno
hranicemi pokor
zapamatováno
představami bolesti

nepodobá se žádné
na mně samém
před mnou
vyjádřeno hovorem
dotykem otevřela

n e j s e m j á s á m

ve tmě běží nosy
ve tmě běží
ve tmě
ve tmě běží
ve tmě?
ve tmě běží
ve tmě
tmě
běží
ve tmě.

uši hlavy krky oči oči čí?
oči.

hlavy oči. čí?

hlavy.

čí?

uši krky.

hlavy?

oči.

nosy, uši, hlavy, krky, oči? čí?

pavel hrabíček

The image is a high-contrast, black and white abstract composition. It features a dark, textured background with heavy, horizontal and vertical brushstrokes or smudges. In the center, there is a bright white rectangular area. Within this white area, there is a line of text in a simple, sans-serif font. The text is arranged in two lines, with the first line being slightly longer than the second. The overall effect is one of stark contrast and graphic simplicity.

všude kolem kruhovitá kruhovitě
avšak je kruhovitě tváře

na poplach nehiju jen pro sebe
a potom zkouším usnout
od vyzkoušení všech nemožných
variant harmonie
o kterou přece vůbec nejde

jirí freund

srdce se mi oběra zájima
 když v touze rozeznat
 vědomí od alibi
 očistěním na nové
 a další
 obscenity
 ze života
 prvků

to je to
 proč by to právě šlo
 vyrazit zátku dejme tomu
 potlačované výstřednosti
 rozkrást zeď
 nepostřehatelných
 živočišných gest
 a pokoušet se
 nahradit
 vědomím
 řízení
 tvorby veškeré
 marmelády
 za polévku

Tomáš Koneček

robert

dnes jsem našel velkého
černého
chlupatého
pavouka

abych ho zastrašil
dal jsem mu jméno

robert

kdo ví
jak říká on

mně

* * *

mluvíme o hladu
jak si nás odemyká
a stlačí přes setu
až k neporušení

říkej co chceš
/ slyším tě vzlykat / :
"hladolet svět"
a s ním pak - úžení

slova / tak ? / žerou slova
nedoslovnost je žvýká
hlad našich pat / zas ! / zná jen
jména

a kameny

NOČNÍ KOLNÍ

Koční kolní
zastíní
na okamžení
pouliční
osvětlení,

pak svolní, kolní,
dva milní tu smilní,
/a kór s ní/
on subtilní
a ona kilní.

Štěk, to je znamení.
Kdo cekne, zkamení.
Kámen je pro klení,
ztěžuje chození.
Kdo kleje, zkamení.

Posdní sněžení
navlhčí ležení,
vchod zadní -
stvoření
pro milní.

Štěk, to je znamení.
Kdo cekne, zkamení.
Kámen je pro klení,
kdo kleje, zkamení.

pozn.:

kolní = jedoucí na kole
milní = zvláštní druh smilovaných

Ant. Bezděk

Kdy bych si od sebe odpčinul

Kdy to má pořad poslouchat

džbán

žena

píseň

kost

Zadlužil jsem se

Jako vždy

Touhou

107

A nyní něco veselého

Veselý pták

na veselém nebi

drží ve veselém zobáku

převeselý mrak

vesele na něj hledí

veselá hlavička

veselé pohledy

veselo ví

že vždy něco je naposledy

Vladimír Havlík

nerozlučitelné, záhadné, "jiné" světlo
pronikající skrze hvězdy
 skrze krystaly
 skrze okna katedrál
je světlo před a za hvězdami?
 je kolem hvězd?
 je ve hvězdách?
jsou hvězdy jen jasné otvory v klenbě noci?
jsou krystaly zářící světelné přeludy?
skrývají katedrály tajemství světla?
je tu společná geometrie?
něco mezi tím vším...

hvězda hvězdy souhvězdí
světlo stín /odstíny/ tma
zaměkoule a to všechno kolem
možná krystal uvnitř krystalu
mezi řebry gotické klenby
prorazit prostor do hlubin noci
soustát pomyslné linie, které vše spojují
rozpoznat geometrii vztahů
křesťan: světlo světlem
a tma tmou...

ZÍZEN V NÁPOJ

Zízen v nápoj
proměnit,
vítr chaosu v tvar.
Žít stále
scelovaný svár.

Slovo k Písní
přivtělit,
přivtělit i směr

Zda chleď či lár?
Rozhodne jazyk vah
ze srdce rozkmitaný,
milestný spár
a překročený práh

Jen dar, bleek
v bouři uvítaný.

Spící socha
ve mně se chystá
oživnout.

Je nedokončená,
krásně.

Myšlenku vábí
stinný kout.

Dlátém
je slovo básně.

mučí mne
pochybnost,
o tom zda přejdu
od nikoliv k ano
nejdelší most,
o tom, zda
vejdu

Jiri Frevnd

plaší plaší kačky tuhu na mém stole
klástiv se rozhybala slova k epiftale
na chvostu dne sedím
objímá mne šest hran inspirace
úzkost/i/ na šest /h/ran svírán/n/ v ruce

pat! pat! křičí listy k tuze

stěna-ticho malátně se hne se
ji krájet přes steny
někdybež se tiše!

bílou křídou na bílou
stěnu co padá
o bílou opřít
smyslem bez hladu
je krátit bílou o bílou
bílá od bílé všechno snese

padá! spadne!
neunes!

duhou ti obejmú deště
 všech nešťastných dní
 kéž padá
 padá bolesti plný břich
 slané se rozpustí v hořké
 v lehounký smích

a koho oklamat?
 komu beránka?
 a kde jsou vlci?
 neptej se teď
 když v noci
 se v podzemním blátě
 na horu
 těžce šlape

ukolébám tě na svém dechu
 k smrti tě ohlídám
 nešptej strachu
 tvrdou ti vyslovím
 o kámen palicí
 slůvka v znamení krachu

to krutost ti v stromech
 listem zabelenu
 podzim vykasal
 k breku

prohřál jsem do
 vytrvale
 bezradostný vlnk
 a perlami v rozevřených
 dlaních
 mezi rosou a zemí
 vjicháží vstříc radosti
 jako se
 ani nevidět
 stín pod oknem zkameněl

tančí se
 zpívá
 hraje na tubu
 sám sebe nepozná
 vepřové na stole
 úlomky zubů
 štěrk
 lepavost krve
 a všem jde do smíchu

líné husté ml.
 ochladila zemi
 mřechy plíc zaduly sípavou
 melodií strachu
 olovo nokou
 vystrašen ptal jsem se tmy
 žije?
 někdy mi bývalo
 tehdy jsem se posmíval
 a volal
 božito ses
 nebožito ses

Javel Hrubíšek

Nebezpečné jaro

S větrochy plážími oblek, s krupicí. Bílé stopy bílého posle, listování sněhu, rozlistován. Horký krůpějný spánek. Chrastění deště, obleka přikovaná řetězy Žán val Žán. Slunce přinořívá. Bouřková kenonáda zelenává krajinu a čísi ruce pečlivě razítkuje.

Stromy zarůstají listím, pozdě, překvapivě. Vlesy, vousy, ptáky, hmyzem, stínem. Dosud jekoby zkamenělé, vyvrhelé, jen příliš křivé na šibenici / spojení Pythagorovy poučky a Galileova kyvadla /.

Jaro ve čtvrtém měsíci, už pučí, nadouvá se. S něžným hýkáním ptáků, přistevších na zem, opětovně.

Ptáků vábících tokajících lákajících den do naší dřimoty. Mají čilí debilní endělé. Starosveti.

Děšť listuje stromy, posud lehce, jer bříšky palce pootevírají se zelené stránky, pomalý pohyb teprve v hloubi začíná kapinat tětivy květu. Dívky rozkvětejší sukněmi. Světlo lne k blížším.

Slovo se čepýří, nadouvá, už jistěji zakládá svůj stín. Nečechrené slova se tulí k sobě, kolébají, vzlétejí a s jistotou prolézají uchem jehly, tvým uchem. Slova němého se tetelí proměnlivá, semoplodivá, stín na vodě, slova lákadla slov, luzná.

Slova němého se nehnou na velký hluchý bzdící buben.

/ z kreseb židovských
dětí v koncentráku /

Vidím
je hořící plachetnice
krystal a hvězda
osleplé nebe
slepené z planoucích
útržků paměti
zamřížovaných krystalů
z hnijícího chleba
z krvácejících hvězd
oko -poutník vyhnáný
ze svého domu
nachází vzpomínky
obilí dětství
semleté na životadárny chléb
kniha
tisícekrídly pták
se potahuje popelavě šedým potem
to smrt v nás
listuje odzadu
a naše kůže
mapuje její cestu
růžin
knihový les
osvětlená

El Franchini

Země, předaná mi
 ve snu, ne
 urodná země, mlčenlivá
 hvězdami prorůstajícími
 temnotou
 s jejich světlem
 jež nesoustřeďujeme ale spíše
 rozptylujeme
 jako popel
 opylující naše domácí květiny
 čekanku s potměchuť
 s rozeklaným jazykem
 s ohebným hadím jazykem
 n'ym
 není-li doopravdy můj
 ježž získáváme, pouze když ho
 ztrácíme
 stejně jako tuto zemi
 mateřskou, ale nikoliv milostnou
 samozřenou
 úkornou
 a v ladu ležící
 neboť ještě není dost hrobů
 pro příští úrodu
 zemi
 na níž ležím
 a prorůstá kořínky
 bolesti a sarti
 díky nimž ještě
 žiji

incident 617

Ulice dlážděná oblaky
 stébla deště rostou do netes
 o chvíli později
 hrdlořezné stíny
 se tisknou pod okny
 mraky
 přistřižené v netské holírně
 poznovu tžhotní

Vypouštíš z dlaně hvězdy
 tetelivě
 stoupají vzhůru
 raněným nebem
 takové je hučba
 kamenného lesa
 hudba skal
 pták
 koutající se v louži
 vidí sám sebe v hladině
 jako vojíčko
 pták vzlétá
 vojíce padá a rozbíjí se
 ve dne se mýlíme
 a v noci se nesetkáváme
 ten který do mě pohlíží
 jako do svého vlastního oka
 a te
 ještě bude naprute
 na kříž svého těla
 / mě dělí /

de drizmas

Modré stěny lezeš end
 přefiklo jako nic v šetřící korzety
 kugali vyšší tlať rozstříli

Modré stěny epistoly
 deně verši iste erotických bulki
 Mělo nřeje modré trymbelalt

Modré stěny červeně
 švihá ulici šumem volky na ok
 Sufrbety su modří bsem

futurismus

Kupodivu nepřiletěl letedlem, kupodivu nevlestrlil granát,
 kupodivu nepáchl motorem, kupodivu neměl muží oči,
 kupodivu si nepřekousl jazyk ani nepřetrhl péro u hodinek,
 kupodivu nikde nezakopl, kupodivu nemusil žádat o přijetí,
 a tedy není ani kupodivu, že po jeho svižně stříženém obleku
 nestékalo žádné rajče, když
 přijel do ospalé, ale křičící, pokorné, ale zkrvavělé,
 staré, ale toužící, veliké, ale osiřelé země, když
 vymrštěm lávou zapřených předků stanul pod zmnoženými kupulemi
 chladných cibulí a netušil :

Rudý krok

rudým tělem

rudě zmařeným dělem

Rudý zpěv

rudým hlasem

rudě burácivým česem

Rudý chléb

rudým polem

rudě zlatotokým dolem

Rudý zázrak

rudým činem

rudě lidským šlým

Rudé slunce

rudým světem

rudě zmodralým dětem

expresionismus

Všude je zavřeno

A já

mám

duši

vypitou

mě

do dne

Býkó hlad

navychlad-

Ne! Nikdy!

Já

pláču

pro

káču

Utopí se

Vzduchem poletují drobná zrníčka prachu, padají na cestu a znovu se zvedají. Pronikají jí do všech pórů, stále hůř se jí dýchá. Tělo má nesnesitelně rozpálené. Slábne...

Voda v příkopech už dávno vyschla a déšť nepřichází. Něco ji popohání vpřed. Instinkt?

Před ní se objevuje několik sloupů. Zrovna se jim chce vyhnout, když na ni padá stín a něco ji sevřelo. Něco vlhkého a slaného. Odporně slaného. Na okamžik strnula. Pak se vzpírá. Vzpírá se hrůzou, že jí to rozmačká. Objevuje se skulinka. Strká do ní hlavu, vidí cestu, dívá se na ni z výšky. Upadá do spatie. Přestává si uvědomovat, co se s ní stalo.

radovan stoklana

Nejdříve ani nevnímala, že někde padá. Teprve když jí obklopila voda, rozmáchla se a vyplavala na hladinu. Zůstává na ní nehybně ležet. Cítí, jak se její tělo rychle uzdravuje. Na všechno, co prožila před chvílí, zapomněla.

Na kraji bazénku stojí kluci.

"Co s ní uděláme?"

"Nic....."

"Po stěně nevyšplháš."

"Zůstanete tedy."

"Proč? Budeme ji krmit?"

"Ne. Utopí se..."

"Vsadím se, že ne."

"Proč to chcete?"

"Je to sázka. Prostě se utopí zába..."

"Vsadím se, že ne."

"Ale já to nechci!"

"Neplet se do toho, Pupíku. Utopí se!"

"Nechci to!"

Vzduchem poletují drobná zrníčka prachu, padají na cestu a znovu se zvedají. Pronikají jí do všech pórů...

Poukázky na blid

Zdá se, že film BONY & KLID lze odbyt jednou větou. O filmu B+K platí totéž, co o filmu FROČ. Tečka.

Že ovšem rozdíly existují, je vidět už při hledání příčin, kvůli kterým oba filmy přitahují mládež a proč se jimi nechávají inspirovat nejen neetníci, ale; a to hlavně filmaři B+K; i usedlí občané střední generace. Film FROČ ukazuje, co si lze dovolit na veřejnosti, film B+K vypráví /kyčovitě líčí/, co si lze dovolit v soukromí. Oba filmy naznačují, že něco není v naší společnosti v pořádku; mluvit ovšem o tom, že záměrem filmařů byla nějaká snaha o nápravu společenských poměrů, by bylo opravdu přehnané. Svým způsobem jsou ale oba filmy instruktážní. Film B+K je po této stránce inspirativnější, protože se z něj je možné poučit, že za veškerou pyklu jen díky vlastním chybám, jaksi nadopatřením a náhodou, kdežto za násilí na veřejnosti /FROČ/ následuje trest po činu se stejnou pravidelností, a jakou jde za sebou den a noc.

Z mnoha důvodů mi proto připadá na místě, dříve než o filmu, pohovořit o námětu. Tuzexové poukázky, čili bony, se staly pro nás samozřejmostí dávno před tím, než jejich existence začali využívat ve velkém vysíláci. Shánět bony je stejně normální jako shánět toaletní papír, jenom s tím rozdílem, že ty prokleté poukázky jsou vždy k sehnání. Fronty před prodejnami Tuzexu nejsou o nic kratší než fronty na banány. Být žákem páté třídy ZŠ a nevědět, co jsou to bony, znamená být považován za blba přivádějícího k lítosti své spolužáky. Ten kdo nenakupoval alespoň jednou v Tuzexu, je považován za nenormálního. Nevlastnit alespoň něco ze sortimentu západních obchodních domů se pomalu stává přestupkem proti dobrému vkusu. A "tak nemít na bony" vyvolává v člověku nervozitu a úzkost. Prostý občan nepotěšuje k nalezení svého blidu těch bonů zase tolik, aby se mu při jejich shánění podařilo prolít něco exkluzivního, jako se to podařilo hlavnímu hrdinovi ! A. Prostému občanovi stačí

/zatím/ stačit exkluzivita zboží, jež si za nehněné poukázky může vyzvednout ve skladech Tuzery. Ovšem z náznaků, z útržků rozhovorů a z líčení známých má o zákulisí podniku, který při životě udržují bony, západní valuty a manipulace s nimi, jasnou představu. Představa vesničanů /těch, kdo nežijí trvale v Praze/ o životě ze výkladní skříně Tuzery /tedy za veřejnou fasnádou, kterou nabízí největší Tuzex v republice - Praha - turistům/ má všechny znaky vidiny budoucího světa dokonalého rozenského štěstí. Na představy o takových světech pak nemá vliv ani věk. Je svět, kde /chudý/ člověk může díky šťastnému kontavení hvězd /v blízkosti "hvězd"/ zbohatnout a ze toto bohatství mít vše, co ho jen napadne, co chce a hlavně bez skánění, touží člověk a různou intenzitou od chvíle, kdy objevil moc peněz /někdy v páté třídě základní školy/ až do doby, kdy přestane sázet Sportku, prokleje peníze a začne je propíjet nebo šetřit. O tom, že taková lidé, toužící po bezstarostném životě, který zaručuje plný pytel peněz /nebo valuty/, u nás netvoří menšinu, svědčí masová návštěvnost filmu F. K. protože diváky do kina přilákala reklama /líčená hlavně od úst k uchu/ a tušení, že právě v tomto filmu bude možné zhlédnout alespoň na chvíli, jak se život v takovém výlučném světě odehrává. Týčovitost příběhu nebyla ani v tomto případě na závadu a většina diváků nebyla ve svém očekávání zklamaná.

Druhý den po tuzerovém maratónu se promítalo POKÁPI - Abuladžeho obžaloba kultu osobnosti. Do kina přišla ta poslední pětina města, diváci se vyměnili, nebylo vidět nikoho, kdo předtím třeba i dvakrát hlásl LOKY HLID.

K lenínu pochopení vyznívá by bylo nespřítně tento jev rozehrat hlouběji, čímž bychom ovšem dospěli nejprve k tomu, že vešak není ani tak jevem kriminálním jako kulturně-politickým, a kterýžto konstatováním se proutím spoko-

Spolupracovník v zaměstnání, při 40-ti letý středěškolák, kterému F. K. zřejmě oživily dávne sny nadmíru silně, přijel jednu filmovou roli natolik, že při každé příležitosti říká: "...klid...klid..."

jíme a podrobnější analýzu odložíme na dobu, kdy bude naše společnost poněkud více upklá na otevřenější řešení politických otázek.

Ležbývá nám, než se ještě jednou vrátit k filmu, který nemá s uměním, a to je mimo jakékoliv pochyby, nic společného. Výsledný efekt je stejný, jako kdyby redaktor národních novin do reportážního líčení chmelové brigády zařadil zevrubný popis intimního života brigádníků. Prohlásil pak o svém článku, že je uměleckou reportáží, že je uměním. Je jasné je totiž poměr tvárců filmu B K k americkému snímku z roku 1967 režiséra R. Penna o romantických bankovních lupičích, které si divák zamiloval pro jejich ostýchavost a nevinnost, přestože za sebou na útěku před zákonem nechávají ležet dobrý tučet zastiřelých civilistů. Naši vojláci za sebou sice řádně otřvolv nanechávají, ale diváci svoje sympatie k nim; přestože na první pohled je vidět, že jejich řemeslo je mimo zákon; netají. Nelze téměř nic namítat proti přitakávání romantickým bankovním lupičům, protože divák, kteří by se přímo nechali inspirovat jejich filmovými skutky, bude nepochybně, zanedbatelně vzhledem ke skutečným lupičům, kteří hledají vzoru ke svým zločinům jinde a mají k nim jiné důvody i motivy. Je třeba říci, která se skrývá za sympatiemi diváků ke kýšovitě vylíčenému životu vaxláků, je v tom, že se diváci nechali znést předstíranou opravdovostí projevovaných citů vaxláků, jakoby už samotná opravdovost citů byla dostatečným důvodem k přitakání životnímu stylu takto vylíčených "záporných hrdinů". I když působí na city. Ovšem toto působení svědčí jenom o citové vyprázdňosti a nedůvěrnosti jak autorů filmu, tak diváků. Účast ovšem jedním nebo druhým ze tento stav vinnu by bylo ukvapené. Diváci musejí svoje city přetovar a když k tomu nastojí jinou plidu než jako televizních seriálů, nelze se divit, že je-ké úrovni svoje city olovají. Filmaři zuřlechčují svůj vkur i u náročnéh diváků a jejich díla, masově přijímaná, ukazují, že nároky dnešních diváků přesně vystihují. Iřitot ovšem z filmu B K lze sejmut hlavně díl podrovnělosti ze to, že tato úroveň našich citů ještě žijí takový a podobný film, jakým je B K.

loznárka:

Kde vzali filmaři kazetu s pornografií?

Indou se zajisté vmlouvat, že je to přece uro natáčení filmu a že tedy kazeta byla prostředkem slušicím k vyjádření uměleckého záměru autorů. Navíc si ji určitě vyráběli z třech kazet, které naši celníci odebírají neuvědomělým turistům na některých hraničních přechodech a na té použité kazetě byl ponechán jenom ten jeden záběr, jak si jej podle scénáře jeden vyhlásk opakovane pouští. Jeromže jak je to s oním "uměleckým záměrem" filmařů ve skutečnosti již něco víme a kdyby neměli kazety s pornofilmu filmaři, tak kdo?

Názor, že film byl natočen jako obrana útokem, neodmítám, protože mi nepřijde až tak skutří /i kdž ne logické/ bránit zakázané videokazety, a navíc tak složitým způsobem. Takže právě důvody, pro které byl film natočen, neznáme, když peníze vyloučíme předem. Možná bychom věděli víc, kdyby sami vyláci ne rovněž natočili film o filmařích.

Beat poezie z pohledu třiceti let a deseti tisíce mil

Dovoďte mi, abych začal svoji úvahu větou, již její serióznost, jak doufám, zcela zdiskreditují: Nejsem schopen uvěřit v Ameriku.

Ale teď ke zbité poezii, zbité generaci /americké/ a všemu, co jsem v titulku přislíbil. Asi všechny básnické generace mají na úplném začátku jeden velmi naivní a někdy i netepečný sen: zkoncovat s tímto zmotaným, rozporuplným a veskrze ubíjejícím světem. Pronést jakousi deklaraci nezávislosti - nás se to netýká, my jsme mimo, jsme čistí a budeme to dělat po svém. Ani za nic nepřiznat svůj podíl na minulosti /vnitřně tragický - podíl nevdomých žáků/.

Mladá česká poezie se střetla s beat poezií dvakrát - poprvé počátkem 60. let. A vyšla, domnívám se, z tohoto setkání se ctí.

Malé extempore. Patrně nejpřitažlivější je na beat poezii její juvenilní čistota a jakási, dalo by se říci něžnost. Beatníci byli vlastně poslední kompaktní skupinou - v době, kdy v Evropě společně zažitá hrůza obou válek /té studené i té "horké"/ zcela ochromila onen přípustný stupeň manipulace s výkladem skutečnosti, který je k vzniku takovéto skupiny zapotřebí - prožívalo v Americe několik generačně spřízněných básníků dějiny moderní poezie jaksi z rychlíku. Odesly si odsud na první pohled zcela oprávněný názor, že upřímnost a osobitě vidění věci /tj. světa/ je /nade/vše. Při své nůvité měli takové štěstí - a díky svému štěstí byli tak naivní - že žili v největší zemi, již lze procestovat křížem krážem, zemi, jež 90 let nepoznala občanskou válku a již neprošla pátá kolona žádného fašismu, v níž hřmotně povstávala jedna kultura /černá/, melancholicky zanikala druhá /indiánská/ a koufně se vylily další z celého světa. Není divu, že ji popadlo odhodlání dělat vše /tj. život i knihu/ nově, lépe a hlavně proti všem.

Z toho vyplývají hlavní záporné rysy best poezie: egocentrismus, nedbalost, rozleklost a přesměřovaná uvědomlost. S výjimkami.

Asi se vám bude zdít, že jsem proti best poezii dost nebroušený. Omyl, nejsem nebroušený proti žádné poezii, ale proti best mýtu. V době, kdy tolik lidí odcházelo z vysokých škol nevidím žádnou zácluhu v tom, když to někdo udělá sám od sebe. Sám od sebe - na tom stojí a padá best poezie. Básník - beatnik je jakousi duchovní paralelou amerického konzumenta: píše o hudbě - jak ji vnímá on, o drogách - jak to prožívá on, o básnicích - jak je žere on. U jejich epigonů / př. Diana di Prima: Horoskop orloje / užírá nožnec nad tím, jaké blaho jim dává žít "v bídě" uprostřed nejbohatší společnosti světa. / Nemám nic proti chudobě. Ovšem dělné. Z nezbytnosti, nikoliv z nadbytku. /

Z tohoto obrazu se mi vydělají dvě výjimky - pozorovatelé / Kerouac - Na cestě, Ferlinghetti / a snící / třeba R. Brautigan / - klasifikace dle R. Chare.

Tak zpátky k mladé české poezii. Ona v 60. letech opravdu dokázala odolat mýtu své sladké nevinности a vzít úděl na špatnosti / a tedy i snaze o nápravu / tohoto světa. Dlouho jí to nebylo zapomenuto.

Poté se ovšem v důsledku známých událostí opět stalo mnoho lidí s vysokoškolským diplomem příslušníků vládnoucí třídy, časem opět začala stoupat spotřeba alkoholu, objevily se i drogy - a ha - mladá česká poezie / či spíše tzv. poezie / uvěřila ve své neposkvrněné panenství / píše ji ve femininu - statisticky vzato oprávněně / a sladkou nevinností v mužině - rií tohoto světa. Důsledkem jest její frigidita, šťastná senilita a vysoké sebevědomí. Ba i na nějaký ten flirt s best mýtem se pod laskavým dohledem redaktora / snícího o starých zlatých čarech / našlo místo. Hospoda se nám opět stává místem inspirace a Jesuitistupňové pivo zářným nektarem. Verše pak podle toho vypadají.

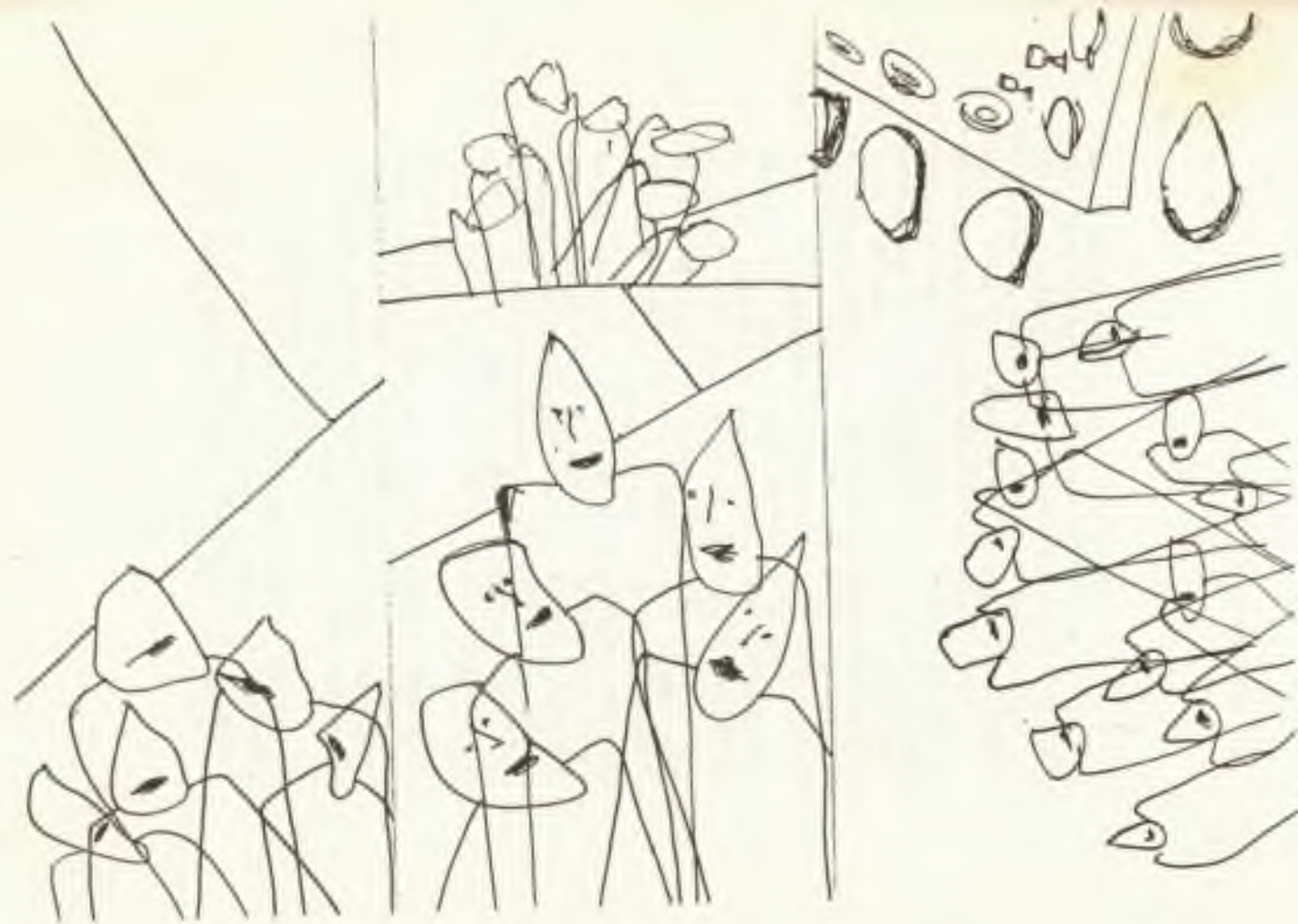
Mladá česká poezie je vůbec na špici doby a v produkci veršů se jí už před dávnou dobou podařilo vytvořit uzavřený cyklus. Spotřela nových zdrojů nulová, zmetkovitost 100 %, recirkulace 100 %.

V její ženské části vypadá tento cyklus takto: verše /generační/ letmo a dychtivě přečtené - lásky dle nich prožité - a - logický výsledek - zkušenosti z těchto prožitků uložené do knížek, nikterak se nelišících od oněch původních.

V mužské větvi slouží jako inspirační materiál firma Kainar, Hrabě and comp. /jakož i beatníci/. Ale vzhledem k totální vyčerpánosti těchto zdrojů dochází i na kreslený humor z Dikobrazu /pramene nezkažené lidovosti a opravdovosti/, senilní vzpomínky senilních klasiků a bohapusté spekulace a jakousi mytickou hospodskou historkou.

Odpuzujícím příkladem budiž "nová" sbírka Jana Rejžka Jam session na Starém bělidle. Rejžek, známý pistolnický kritik našeho popu zde vytvořil cosi mezi mrvoučným kalendářem a onou moderní podobou pohádek, kdy princezna poslouchá z kazeťáku disko, zlý drak heavy metal a pantáta král se vrací utrápen ze schůzí.

Nápodobně u Rejžka: apoštolové tvoří fotbalovou jedenáctku, Viktorka ladí synták etc.... Rejžek dosáhl oné virtuozity, již se vyznačovala například marinistické škola - na sebenepatrnější podnět následuje dobově neoslavná óda. Terčem Rejžkových hanochvalospěvů jsou hasiči, chovatelé králíků, třídní profesori, fotbalisté, důchodci všeobecně, takřasnědobskdyjsmevšichni,blimladi ... Některé básně /Prosincové, V antikvariátu, Vážné opomenutí / jsou ve své stupiditě až osvěžující. Vše v nákladu 2000 tj. 15krát více než poslední vydání Koncertion, Vl. Holan /já vím já vím že se to/. Takovoto pohrdání si snad oprávdou od našich nakladatelství nezasluhujeme.

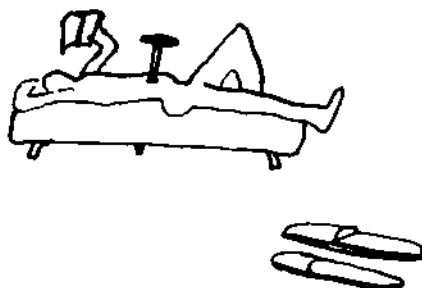

Umění utýrané snah ke světovosti a angažovanosti

V samém středu Evropy bylo umění vždy natolik zaujeté vědními událostmi života, že na literární aristokratismus v něm mnoho místa nezbyvalo. Mělo však možnost vždy tu a tam vstupovat do nesmrtelnosti přetahující prostor a čas, ve kterém bylo naplňováno, ať již právě pro tuto výjimečnost nebo rve monumentality.

Dnes nadále zůstává střed kontinentu místem, kde se vybíjejí síly vznikající v blízkém a vzdálenějším okolí. Jakou naději má dnešní umění vystoupit z přítomnosti a regionalisty, aby oslovovalo člověka v budoucnosti?

Stává se nám dnes zvykem, že tvorba je zatěžkána politizujícím obsahem do té míry, že jej v každém díle očekáváme, odhalujeme, ať již tam vloženo je či není; a pak-li že ne, máme tendenci ponechávat takové projevy na okraji našeho zájmu. Do každé možnosti uměleckyznakově komunikovat vkládáme angažovaná poselství jako doklad naší společensky komplikované situace. Jak se problémy hromadí od těch velkých až po ty nejmenší, je i naše umění rozměňováno do stále všednějších forem, komunální nímřavosti zbavené syntézy, publicistické zlomkovitosti, jež zaplňuje místo po skutečném kumštu. Dá se mluvit o tom, že umění prosperuje stále více na odhalování společenských neduhů. Má ještě toto naše etické ranhojičství šanci nejen léčit současnost, ale být dokonce nadčasovým? Kdože u nás utilitarismus v umění dochází tak daleko, že mnozí lidé si nedovedou představit, co by se přihodilo jejich tvorbě, kdyby náležitosti, o nichž se doposud zpravujeme znaky a podobnostmi-

ni, na něž máme vytříben poněkud přepychový řestý smysl a dokonce i vkus, přešly do kompetence veřejnosti. Dojde-li přirozeností vývoje k demokratizaci, znamenalo by to, zdá se, nejen konec jisté žánrové a obsahové adaptace současného umění, ale také konec mnoha tvůrců, jejichž perspektiva končí právě za tímto soukromě-spoolečenským obzorem, jenž zbaven živné látky vědních debaklů, stává se bezproblémovým a prázdným.

Na cestě ke světovosti nenechává za sebou umělecké dílo etickou, a tedy i politickou angažovanost anebo smyslovost. Stranickost více či méně osobní je znakem každé lidsky smysluplné tvorby. Vytrácí-li se v zaujetí bezprostředními fakty života jeho dialektický rozměr a nadčasové poselství, vzniká posléze situace, že naše kritéria a hodnoty, ve kterých se po léta pohybujeme, se stávají mnohem více absolutní, než tomu ve skutečnosti bývalo a je.

Odvelování existenčních komplikací se uvolňuje kapacita pro "existenciální" posuzování světa. Mnoho ze současné tvorby kromě obraznosti postrádá právě tento druhý rozměr. To je také příčina toho, proč mu zůstává uzavřen parnas světové kultury.

Opustivši výrazné hodnoty, mělo by pak naše umění tedy osvědčovat svoji skutečnou účinnost na progresivním přetváření přítomnosti. A jaká je tedy skutečná moc umění zainteresovaného na denních příznacích našeho života? Je stále více nabitelní, že metody politické a ekonomické se od těch, jimiž působí umění, dnes odlišují natolik, že se ono samo stává v mnoha případech nástrojem legalizace kritizovaných praktik. To vše navíc za příchutě senzacechtivosti, jež se pomalu mění ve zvuk denní konfrontace a tž-

mito praktikami, do které nás situace ve společnosti stále častěji staví. Nejprve věci šeptáme, pak neokrytě prapňujeme a z bezmoci s nimi pohnout si na ně svykáme jako na normální přírodní jev života. Navršení takovýchto otvoklostí pak vytváří naši současnost.

Na rozdíl od takového umění dneška, jež více než kdy jindy se omezuje více jen na svoji ideologickou možnost přetvářet ve jméno lidskosti, máme také jinou, velmi životnou podobu umění. Existuje tvorba volající po slitování, zestrádní dekorace s účinkem sebeuspokojujícího baleretu, mající schopnost svoji alchoduchostí kultivovat nanejvýš boží hovada. Taktikou podbízení je zaujete především ta oblast, která má rvev masové komunikativnosti. Nikdo nenajde možnost, jak zrestavit zjevně páchané zločiny v populární hudbě, kde redaktorské a "manažerské" zločiny likvidují úporně a vytrvale vkus a soudnost publika. Konzervatismus na jedné straně a diletantismus a epizontství na straně druhé tvoří součásti našeho hudebního žití, v jehož zkomercionalizované podobě se dočkáme dozajista dalších zázraků v oblasti manipulace s veřejným vkusem a hodnotovým povědomím. Pornografické praktiky se v prudérních podmínkách nenosouvají pouze do oblasti populární hudby, již lze v jisté podobě nazývat zhudebněnou omezeností, ale do všech hrozných sdělovacích prostředků, kde se stáváme svědky uzurnovských taktik ve všech vkusu, metod podbízání se všech nemožných podob, jež vedou k nemožnosti potitnout takovéto výtvozy za pomoci hodnotící škály solidní

kritiky.

Pohodlnost při komunikaci kulturními statky profituje přirozeně na normalitě lidské potřeby nakládat s osobními silami, zvláště ve věcech ducha, úsporně. Společenská situace, kdy méně nároční jsou povzbuzování či dokonce kontrolování těmi kritičtějšími, je, zdá se, obrácena naruby. Jde-li o tendenci obecnou, pak dokud tato nedozná změny, dožkáme se odstranění umělecké spekulace sotvakdy. Tvorba, která pak má rysy přibližné lidskosti hodné naší tradice, má příležitost být nejprve obrozeneckou ořezkou a po naplnění této úlohy se může z takové funkce vymanit do světovosti jako tomu bylo před sto lety v obrozenecké době. I protože pokud nám není dnes umění ničím, co ořezuje, pak v lepším případě je pouhou tichou poštou, naplň privátním informačním kanálem, v němž se zpravujeme o nežádoucím a chtěném stavu společných záležitostech. Anebo, jak je tomu v lidovém pojetí slovesnosti, je pouhým dokladem naší bezmoci?

JKF

Řazení stránek sborníku :

1. ABCD....
2. Detektivka
3. Hučecysli
4. Tomáš Koudela
5. Ve tmě běží nosy
6. všudekolem..../v černém rámečku/
7. Ne poplch nebiju
8. srdce se mi občas zejídá
9. to je to
10. Tomáš Poreček
11. Noční kolní
12. Rád bych si od tebe odpočinul
13. Zedlužil jsem se
14. A nyní něco veselého
15. grafika na folii
16. nerozluštitelné, záhadné, "jiné" světlo
17. grafika - viz. poznámka s druhé strany
18. hvězda, hvězdy, souhvězdí
19. grafika - viz. poznámka na zadní straně
20. Žízeň v nápoj
21. fotografie "Strom"
22. ... spící socha
23. grafika na folii
24. plaší, plaší krčky tuhu na mém stole
25. bílou křídou na bílou
26. dám, dám i stokrát dám
27. grafika v podobě postavy
28. duhou ti obejmú děť
29. grafika
30. proběhl jsem do
31. nebezpečné jezo
32. / z kreseb židovských dětí v koncentráku/
33. grafika
34. Země, přednáší mi
35. grafika
36. ulice dlážděná oblaky
37. dadaismus
38. futurismus
39. expresionismus
40. grafika na folii

41. Utopí se
42. Poukázky ne klid
43. pokrač. Poukázky ne klid
44. pokrač. ----
45. poznámka: + grafika ne folii umístěná
do prostoru pod "poznámku"
46. Beat poezie z pohledu třiceti let
47. grafika
48. pokrač. Beat poezie -... z toho vyplývá...
49. mladá česká poezie
50. grafika
51. Umění utyřenéaleb ke světovosti
52. pokrač. textu Umění utyřené
53. pokrač. textu Umění utyřené
54. pokrač. textu Umění utyřené
55. kresby :

